

Kunskapsbehov inom socialtjänsten om våld om barn

Moa Mannheimer, Ingrid Åkerman, Linda Jonsson

Barnafrid – nationellt kunskapscentrum om våld och andra övergrepp mot barn

- Identifiera kunskapsbehov hos professionella gällande barn utsatta för våld och andra övergrepp
 - Sammanställa aktuell kunskap inom fältet
 - Utbilda professionella utifrån ovanstående sammanställningar
- Men vad är kunskap?
- Och vilken typ av kunskap behövs?

Fördjupning och Förenkling....

Värt att veta om...

Syskonövergrepp

Värt att veta om...

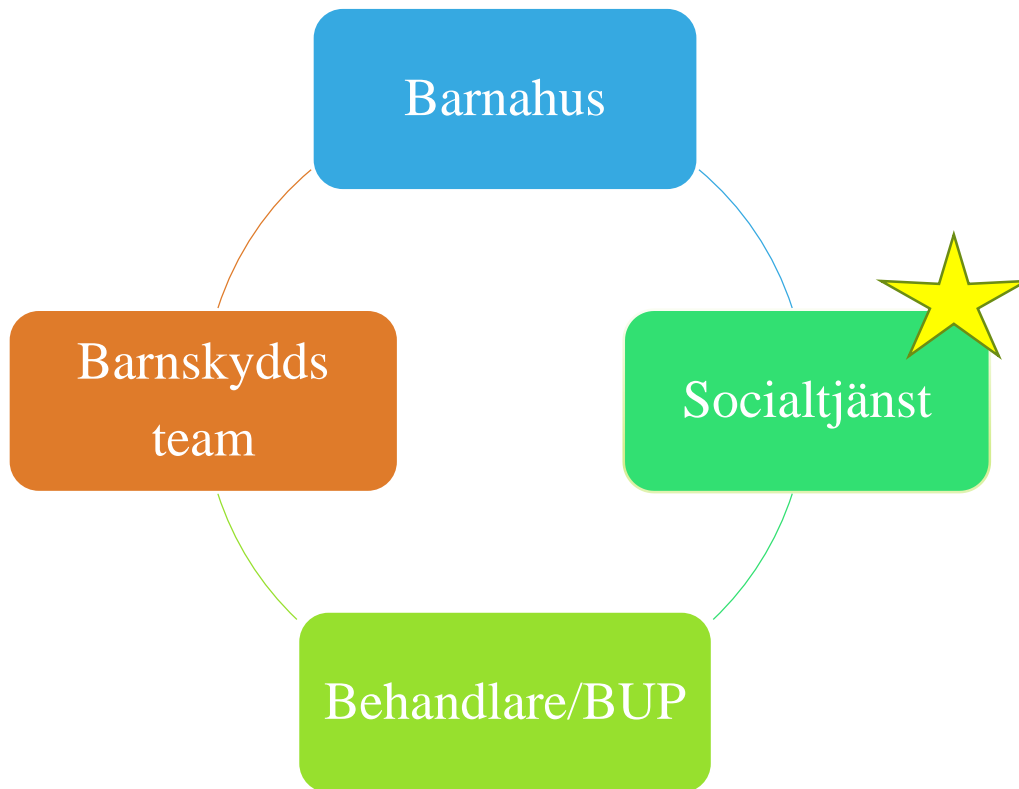
Psykologisk första hjälpen

Ba
Natione

Barnafriad
Nationellt kunskapscentrum

Barnafriad
Nationellt kunskapscentrum

Nätverk för professionella

- ✓ Riktad kunskap
- ✓ Kvalitetssäkrad & uppdaterad
- ✓ kontinuerlig
- ✓ Underlätta för samverkan
- ✓ Utbyta erfarenheter

→ Hur gör vi detta bäst för de socialsekreterare som möter barn?

Bakgrund till studien

- Socialtjänstlagen (2001:453) kräver behörighet. Handläggare måste vara socionomer eller ha annan likvärdig utbildning.
- Socionomutbildningen bredare och mer generell (Barnskyddsutredningen 2009)
- Endast 7 procent saknar behörighet (Socialstyrelsen 2016) trots detta anser 7 av 10 kommuner att de har svårigheter att uppfylla behörighetskraven pga svårigheter att rekrytera personal då arbetet som socialsekreterare upplevs oattraktivt med svåra arbetsvillkor
- Avsaknaden av en utbildning för de professionella som ska arbeta med barns skydd är beklaglig, för att inte säga bedrövlig. Det innebär att barn i dessa situationer kan möta unga, oerfarna och för uppdraget inte specifikt utbildade professionella, vilket är oacceptabelt, både för barnen men även för de professionella som anställs för att utföra uppdraget (Cocozza, 2013, s. 101-102).

Syftet med studien

- Den aktuella studien syftade till att undersöka hur socialsekreterare ser på den kompetens de redan har samt vad de är i behov av för vidare kunskap gällande våld och andra övergrepp mot barn.
- Att få svar på mer specifika frågeställningar som rörde vilken typ av kunskapsstöd som behövs ytterligare, vilka kommunikativa lösningar kunskapen ska paketeras i samt hur de önskar att ett nätverk för socialtjänsten ska utformas.

Så här gjorde vi studien

- Enkäten var webbaserad och skickades ut i maj –juni 2016
- Förfrågan om att delta skickades ut per mejl till Sveriges kommuner och landstings nätverk med regionala utvecklingsledare och till utvecklingsledare inom länsstyrelserna i Sverige (n= 66). Dessa skickade i sin tur vidare frågan till de olika socialtjänstkontor som ingick i deras upptagningsområde varefter ansvarig på varje socialkontor såg till att varje socialsekreterare fick informationen om studien.
- Genom att svara på frågorna samtyckte socialsekreteraren till att delta.
- Deltagarna var anonyma men uppgav i vilken kommun de arbetat samt hur länge de arbetat inom socialtjänsten.
- Kommunerna delades in efter kommunstorlek mer än 200 000 storkommun (4), 50 000 – 200 000 mellanstor (25) och mindre än 50 000 mindre (71).

Resultat

- Enkäten besvarades av 407 deltagare från 100 av landets 290 kommuner (35%)
- Deltagarna spridda över hela landet. 55 deltagare uppgav inte kommuntillhörighet.
- Knappt hälften (45 %) av deltagarna hade arbetat fem år eller mindre inom socialtjänsten. De flesta av dessa hade arbetat två år eller mindre samtidigt som 73 procent hade mer än 2 års erfarenhet (Tabell, 2.3.1).

Behov av kunskap

- Ungefär hälften tycker att de har den kunskap de behöver, men vid analys av resultaten är det bara 11 som svarar enbart ja, andra säger nej eller både och, det vill säga viss kunskap finns men inte tillräckligt.
- Behovet av kunskap beskrevs som något större bland socialsekreterare från mindre kommuner och av dem som arbetat kortare tid inom socialtjänsten.
- På denna fråga fick vi också 161 frisvar som redovisas i särskild ordning

Enkla manualer och fördjupning

- Oavsett kommunstorlek och antal år inom socialtjänsten så prioriterar deltagarna:
- Enkla manualer för akuta situationer och fördjupningsutbildning om aktuellt ämne
- Lättillgänglig information för speciella situationer
- Över hälften önskar också nationella föreläsningar och nätverksmöten med andra inom socialtjänsten
- Nästan hälften vill ha tillgång till stödtelefon/forum med möjlighet till enskild konsultation
- Lägst prioriterat var internationella föreläsningar och information om internationella utvecklingsprojekt

Hemsida och Workshop

- Hemsida länkad till myndighetsspecifik kunskapsspridning (högst prioriterat hos dem som arbetat med än 11 år)
- Workshop nära eller i hemkommunen tillsammans med liknande professioner. (högst prioriterat av gruppen nyanställda som arbetat 0-2 år)
- Stödtelefon/forum med möjlighet till enskild konsultation
- Konferenser
- **Mindre prioriterat** var kunskap genom webbutbildningar, appar, frågelåda med svar via mejl och chattforum med andra verksamma.

Socialtjänstnätverk på regional nivå

- Majoriteten (82 %) ville ha nätverk på regional nivå
- Tvärdisciplinära nätverk knappt hälften flest av dem från storkommun.
- Årlig konferens var mindre än hälften intresserade av
- Hemsida med diskussionsforum var intressant för dem som arbetade i mindre kommun och för dem som arbetat mer än 11 år.

Analys av kommentarer, n= 161

”Tycker du att du idag har tillgång till den kunskap du behöver för att identifiera, utreda och skydda barn som är utsatta för våld?”

- 203 deltagare svarade ja och 82 valde att kommentera ytterligare
- 196 deltagare svarade nej och 73 valde att kommentera ytterligare

Tillgång till kunskap om våld mot barn

Ja

Nej

Kunskap är inte konstant utan behöver ständigt fyllas på

Viktigt med samverkan och Barnahus

Chefsansvar att personal vidareutbildas och att ny kunskap implementeras

Kunskapsbrist är inget problem

Svårt att få tillgång till och värdera vad som är bra kunskap

Behov av kunskap om våld och hur detta ska handläggas – generell och specifik fördjupning

Stöd vid bedömning i enskilda ärenden

Skyddsbedömningar och placering av barn

Värdera barns berättelser

Jag tycker att jag har en grundkunskap som gör att jag kan utföra mitt arbete, men är helt övertygad om att jag skulle behöva mer kunskap för att verkligen kunna utföra mitt arbete bra, så att det blir säkra, hållbara lösningar för barn.

(Deltagare som svarat ”ja” från mellanstor kommun, arbetat 3 – 10 år.)

Jag tycker att jag har bra kunskaper, men att det alltid finns mer att lära sig. Jag är inte helt säker på var jag kan söka svar för de frågor som jag har och därför anser jag att jag inte har tillgång till andras kunskap.

(Deltagare som svarat "nej" från stor kommun, arbetat 0 – 2 år)

Tillgång till kunskap om våld mot barn

Ja

Nej

Kunskap är inte konstant utan behöver ständigt fyllas på

Viktigt med samverkan och Barnahus

Chefsansvar att personal vidareutbildas och att ny kunskap implementeras

Kunskapsbrist är inget problem

Svårt att få tillgång till och värdera vad som är bra kunskap

Behov av kunskap om våld och hur detta ska handläggas – generell och specifik fördjupning

Stöd vid bedömning i enskilda ärenden

Skyddsbedömningar och placering av barn

Värdera barns berättelser

Jag har tillgång till grundläggande kunskap men det finns alltid utrymme för förbättring. Här i x-stad [avidentifierat] finns Barnahus, med stor kompetens, finns ett nära samarbete och det ges bra information även med nyheter och det finns lättillgängligt.

(Deltagare från mellanstor kommun, arbetat 0 – 2 år)

Tillgång till kunskap om våld mot barn

Ja

Nej

Kunskap är inte konstant utan behöver ständigt fyllas på

Viktigt med samverkan och Barnahus

Chefsansvar att personal vidareutbildas och att ny kunskap implementeras

Kunskapsbrist är inget problem

Svårt att få tillgång till och värdera vad som är bra kunskap

Behov av kunskap om våld och hur detta ska handläggas – generell och specifik fördjupning

Stöd vid bedömning i enskilda ärenden

Skyddsbedömningar och placering av barn

Värdera barns berättelser

Överbelastning i arbetet gör att barn inte får en handläggning inom rimlig tid. Det är också svårigheter att kunna placera barn om det behövs. Det är inte kunskapsbrist.

(Deltagare från mindre kommun, arbetat 3 -10 år)

Ja, det som kanske saknas är tid att verkligen utreda alla barn.

(Deltagare från mindre kommun, arbetat 3 – 10 år)

Det är inte kunskapen som brister det är bristen på personal hos socialtjänsten och polisens långa handläggningstider som är problemet.

(Deltagare från stor kommun, arbetat mer än 20 år)

Tillgång till kunskap om våld mot barn

Ja

Nej

Kunskap är inte konstant utan behöver ständigt fyllas på

Viktigt med samverkan och Barnahus

Chefsansvar att personal vidareutbildas och att ny kunskap implementeras

Kunskapsbrist är inget problem

Svårt att få tillgång till och värdera vad som är bra kunskap

Behov av kunskap om våld och hur detta ska handläggas – generell och specifik fördjupning

Stöd vid bedömning i enskilda ärenden

Skyddsbedömningar och placering av barn

Värdera barns berättelser

Kunskapen finns att söka men är inte lättillgänglig när jag snabbt behöver få en överblick utifrån en inträffad händelse eller situation.

(Deltagare från mindre kommun, arbetat mer än 11 år)

Tillgång till kunskap om våld mot barn

Ja

Nej

Kunskap är inte konstant utan behöver ständigt fyllas på

Viktigt med samverkan och Barnahus

Chefsansvar att personal vidareutbildas och att ny kunskap implementeras

Kunskapsbrist är inget problem

Svårt att få tillgång till och värdera vad som är bra kunskap

Behov av kunskap om våld och hur detta ska handläggas – generell och specifik fördjupning

Stöd vid bedömning i enskilda ärenden

Skyddsbedömningar och placering av barn

Värdera barns berättelser

Jag har helt enkelt för lite kunskap både kring juridiska frågor och rent hantverksmässigt hur jag gör när ett barn berättar för mig att det varit utsatt för våld.

(Deltagare som inte uppgett kommun, arbetat mer än 11 år)

Nyanlända
familjer och
ensamkommande
barn

Heder

Ensamkommande
barn

Ensamkommande
barn

Sexuella
övergrepp

Stöd vid bedömning i det enskilda ärenden

Det behövs mer kunskap för att kunna göra bedömningar i varje enskilt fall. Med detta sagt anser jag inte att jag inte alls har kunskap men kan känna att det behövs betydligt mer.

(Deltagare från mellanstor kommun, arbetat 3 – 5 år)

Skyddsbedömningar och placering av barn

Mer vägledning vid omedelbar skyddsbedömning, samt vägledning i hur man kan agera utan att utsätta barnet för ytterligare påfrestningar genom socialtjänstens agerande.

(Deltagare från stor kommun, arbetat med än 11 år)

Värdera barns berättelser

För svårt att "bevisa" något om barnet säger en sak och föräldrarna en annan.

(Deltagare från mellanstor kommun, arbetat 0 – 2 år).

Löneutveckling

Kontinuitet i arbetet med barn

Ta tillvara på erfarenhet

Chefsansvar Arbetsmiljö

Makten över sitt arbete utifrån kunskapsnivå

Socionomutbildningen

Kritiskt tänkande - att våga stå för sin kunskap och erfarenhet

Nätverk - Närhet

Barns bästa - Barnperspektiv

Bygga in kontinuerlig kunskapsutveckling utifrån samhällsutvecklingen

Samverkan

Barnafrid
www.barnafrid.se